

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8720200892
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8720200892.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému: JUDr. Pavol Pospecha, advokát, so sídlom Lichnerova 23, 903 01 Senec, proti žalovanému: W. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom R. J. XX, XXX XX R. J., o zaplatenie 679,80 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 12Csp/19/2020 - 49 zo dňa 17.09.2020, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výrokoch II. a III.

N e p r i z n á v a stranám náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 76,36 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,4 % zo sumy 76,36 eur od 26.10.2018 do zaplatenia, všetko to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol a vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

2. Súd prvej inštancie žalobu posúdil ako čiastočne opodstatnenú. Je nepochybné, že medzi stranami došlo k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uzavretá zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, na ktorú je potrebné aplikovať predovšetkým ustanovenia právnych predpisov slúžiacich ochrane spotrebiteľa. V danom prípade žalobca vystupoval v zmluvnom vzťahu ako dodávateľ, ktorý konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti, pričom žalovaná je spotrebiteľom, keďže je fyzickou osobou, ktorá nekoná v rámci svojej podnikateľskej alebo obchodnej činnosti. Ide o predtlačенú formulárovú (typovú) zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah, bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela. Keďže zmluva bola uzavretá v roku 2016, na tento právny vzťah prichádza do úvahy aplikácia zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

Dohodnutý úrok z úveru vo výške 22,96 % ročne odporuje dobrým mravom, s čím zákon spája absolútnu neplatnosť (§ 39 OZ) a jeho dojednanie nie je možné obhájiť ani princípom zmluvnej slobody). Z internetovej stránky NBS súd zistil, že pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou od 1 do 5 rokov v čase poskytnutia úveru žalovanému, bežný úrok predstavoval 9,91 %. Z toho je zrejmé, že žalobcom požadovaný úrok viac ako 2,3 násobne prevyšoval úroky úverov poskytovaných bankami. Z uvedeného dôvodu je možné úver definovať ako bezúročný.

Žalovanej boli na základe zmluvy poskytnuté finančné prostriedky vo výške 1 300,- eur. Ku dňu splatnosti úveru žalovaná zaplatila 1223,64,- eur. Rozdiel medzi poukázanými finančnými prostriedkami a úhradami realizovanými žalovaným predstavuje 76,36,- eur. V tejto časti súd uznal žalobu za dôvodnú. K tomu priznal aj úrok z omeškania.

Súd prvej inštancie nepriznal žalobcovi uplatnenú zmluvnú pokutu vo výške 0,04 % denne, pretože takého dojednanie vychádzajúc z vyššie uvedeného je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Zo zmluvy je zrejmé, že žalobca sa domáhal plnenia, na ktoré mu vznikol nárok iba v určitej časti. Nie je preto zrejmé, na zabezpečenie akého konkrétneho záväzku má slúžiť tento zabezpečovací prostriedok. Z tohto dôvodu žalobu v prevyšujúcej časti súd zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 a § 262 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), tak že žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal.

3. Proti tomuto rozsudku, a to proti výrokom II a III podal včas odvolanie žalobca. Uviedol, že zo žiadnej právnej normy, ktorá sa týka spotrebiteľských úverových zmlúv a ktorá by bola platná a účinná v čase uzavretia Zmluvy nevyplýva, že sa má výška úrokovej sadzby riadiť priemernou úrokovou sadzbou bánk. Keďže ani výška úrokovej sadzby podľa zmluvy, ani RPMN nepresahuje uvedený dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov teda je v súlade s právnou úpravou, nemôže byť úrok v zmluve ani v rozpore s dobrými mravmi.

Žalobca poukázal, že uvedené ustanovenie a obmedzenia zmluvnej pokuty boli dodržané. Súd prvej inštancie rozhodnutie o zamietnutí nároku na zmluvnú pokutu odôvodnil skutočnosťami, ktoré sú všeobecné, neurčité a nepreskúmateľné a súčasne ktoré sú v rozpore § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Žalobca navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie prvej inštancie v napádanej časti tak, že žalobe žalobcu v celom rozsahu pôvodného petitu a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania v celom rozsahu.

4. Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nebolo dôvodné.

6. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

7. Podľa § 52 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednanie alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

8. Podľa § 53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

9. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

10. Podľa § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

11. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, pričom nemožno mať pochybnosti ani o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie.

12. Spotrebiteľským úverom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. (§ 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov; ďalej aj „ZoSÚ“).

13. Pri dojednaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100% oproti priemeru bánk. V zmluve dohodnutá úroková sadzba pôžičky vo výške 22,96 % prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu uplatňovanú bankami pri poskytovaní obdobných úverov alebo pôžičiek. Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto záver o neplatnosti zmluvy v celom rozsahu pre rozpor dojednaní o úrokoch s dobrými mravmi podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka má oporu vo vykonanom dokazovaní.

14. Pri neprimeranom dojednaní úrokovej sadzby je možné hovoriť o občianskoprávnej úžere, ktorá žiadnu právnu ochranu nepožíva. Neprimeraná odplata ohrozuje najmä sociálne slabšie obyvateľstvo a právny úkon za takéto neprimerané protiplnenie je ťažko možné podrobiť moderácii. Takéto praktiky z celospoločenského hľadiska sú nebezpečné v súvislosti s neprimeraným finančným zaťažením obyvateľstva. Občianskoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi, pretože sa poskytuje pôžička pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu pôžičky.

15. Zmluvná pokuta, ktorá nebola individuálne dojednaná, lebo sa jedná o štandardnú typovú zmluvu, a ktorá spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s ochranou práv spotrebiteľa, ako aj v rozpore s Chartou základných práv Európskej únie (čl. 98), podľa ktorého v záujme naplnenia jedného zo základných práv Európskej únie politiky štátov je zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa, a preto je potrebné využiť všetky efektívne prostriedky ochrany spotrebiteľa, aby sa zvyšovala dôvera spotrebiteľov v trh, aby neprimerané postupy spotrebiteľov na trhu nezaťažovali.

16. Dojednanie zmluvnej pokuty za nezaplatenie ceny za poskytnuté služby je neakceptovateľné. Pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Zmluvná pokuta, tak ako bola dojednaná, umožňuje poskytovateľovi služieb požadovať od spotrebiteľa zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške podstatne prevyšujúcej pohľadávku vzniknutú porušením záväzku zaplatiť sumu poskytnutých služieb. Takáto výška zmluvnej pokuty je v rozpore s dobrými mravmi.

17. Dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanej povinnosť plniť.

18. Priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Súd ako orgán členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offo skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ).

19. Odvolací súd tiež dodáva, že pokiaľ ide o primeranosť zmluvnej pokuty, neprijateľnú zmluvnú podmienku obsahujúcu zmluvnú pokutu súdy nemôžu upravovať, a teda ani moderovať plnenie z nej (do pozor. rozsudok Súdného dvora EÚ C - 618/10).

20. Správnemu rozhodnutiu vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o nepriznaní náhrady trov konania žiadnej zo sporových strán, s poukazom na správne závery súdu prvej inštancie o približne rovnakom pomere úspechu resp. neúspechu sporových strán v konaní.

21. Za daného stavu preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietavom výroku, vrátane závislého výroku o trovách konania, postupom podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

22. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanej v tomto štádiu konania žiadne trovy nevznikli, preto bolo rozhodnuté, že náhrada trov odvolacieho konania sa stranám nepriznáva.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).